

СЪВЕТ ЗА ЕЛЕКТРОННИ МЕДИИ ПРОТОКОЛ

№ 46

от извънредно заседание, състояло се на 15. 10. 2008 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Бойчо Кулински, Мария Стефанова, доц. д-р Маргарита Пешева, доц. д-р Лилия Райчева доц. д-р Райна Николова

ОТСЪСТВАЛИ:, Стефан Димитров, Милен Вълков, Мая Вапцарова, Людмил Стайков

Начало на заседанието 11.00 часа, водено от Мария Стефанова и.д. председател на СЕМ, експерт протоколист - Вера Данаилова

ДНЕВЕН РЕД:

1. Разглеждане на Проекта за Становище на СЕМ по ЗИД на ЗРТ
2. Обсъждане на Бюлетина на СЕМ.
3. Точка “разни” – информация за предстоящи срещи на Съвета.

Мария Стефанова докладва Дневния ред и съветниците го приеха без изменение и допълнение.

Мария Стефанова представи на колегите си г-жа Евгения Паланкова като млада юристка, която е завършила в Германия. Съветниците са предложили тя да подготви Становището заедно с дирекциите “Правни дейности” и “Лицензиране.” Г-жа Паланкова се е запознала с всички документи, които имат отношение към ЗИД на ЗРТ и е готова с два текста, които съветниците на предишното заседание са видели и са се уговорили да се запознаят подробно с тях за да преценят кой вариант да остане и в какъв вид ще го изпратят в Комисията по гражданско общество и медии в Народното събрание. Г-жа Мария Стефанова даде думата на г-жа Паланкова да представи проектите.

Евгения Паланкова благодари за поканата, защото според нея в крайна сметка това становище трябва да изрази позицията на Съвета и тя доколкото е могла да я възприеме от протоколите се е опитала да я вплете в това становище представено като два варианта /съкратен и разширен/. Г-жа Паланкова каза, че е търсила аргументите от европейско правните директиви и европейското право и съответно примери от чужди законодателства, които доста са напреднали в тази насока, за да обоснове това, което на нея ѝ се е сторило, че е възприела като становище на съветниците. Нейното лично становище по този законопроект било, че той нарушава някои европейски изисквания и не взема предвид чуждия опит. Г-жа Паланкова каза, че е била на представянето което доц. Райна Николова е направила пред Комисията по гражданско общество и медии миналата есен по повод законодателното проучване от младите студенти и ако примерно от това законодателно проучване в малка степен е било взето предвид и чуждия опит който има в тази насока, може би нямало сега да се налага да се изготвя това становище. Г-жа Паланкова каза, че основно се е опитала да конструира проекта становището около пет проблемни кръга и да ги обоснове,

което е било много трудно, защото противоречията с европейската практика са много. Тя увери съветниците, че е готова да отговори на всички въпроси, касаещи проекта становището.

Мария Стефанова предложи да започнат от кратката версия и припомни, че на предишното заседание се е прокраднало мнението, че би трябвало да използват и двата варианта, като кратката версия да бъде същината на становището, а пък дългия вариант да бъде мотивите.

Доц. д-р Лилия Райчева уточни, че като се е запознала с материалите, на тези два текста е констатирала, че те са взаимно свързани. Доц. Райчева каза, че по нейна преценка те не могат да бъдат разделени защото в по-подробния вариант има и конкретно позоваване на тези противоречия или по какъв начин те могат да бъдат пречупени. Това тя сподели по отношение на формата и предложи по отношение на съдържанието двете части да бъдат неразделно свързани като първата се озаглави като “резюме”, а втората част която ще е органично свързана с първата за да не изглеждат като два отделни документа.

Евгения Паланкова благодари и отбеляза, че съветниците са схванали същността, защото това е била и нейната идея - да разбере мнението на съветниците как да се свържат двата документа, които съвсем образно е нарекла кратка и разширена версия, които всъщност наистина са взаимно обвързани и краткият документ не изключва, а даже изисква по-дългия.

Бойчо Кулински пожела да уточни, че на вчерашното заседание е предложил краткия вариант да бъде официалната форма и към него да се прибави другия материал като приложение. Аргументът му за това бил, че в разширения вариант има важни неща, които трябва да се знаят при разглеждането на този материал. Г-н Кулински каза по съдържанието на проекта становището, че в него се дадени силни правни аргументи и се правел паралел с европейската практика. Той оценявал по достойнство както материала като цяло, така и професионализма на г-жа Паланкова, която е очертала кръговете от най-важните проблеми, които съветниците са дискутирали. Тези проблеми са били залегнали в протоколите с които тя се е запознала, но не само в тях, защото дискусиите са били пренесени и в парламентарните комисии. Г-н Кулински каза, че приема като цяло материала и рамката, която се очертава и смятал, че тези проблеми, които така или иначе ще трябва да жалонират усилията на народните представители и на съветниците, разбира се, за да могат да стигнат до тях във формата и в съдържанието и да бъдат заложени в ЗИД на ЗРТ. Според г-н Кулински това е много добра основа, база на която може да се разгърне и дискусиия между съветниците. Можело да има и допълнение и изменения и някакво преформатиране на материала, но така или иначе той след като бъде официализиран от СЕМ трябва две трети от съветниците да са съгласни с тези постановки.

Доц. д-р Маргарита Пешева благодари на г-жа Паланкова за професионално свършената работа. Тя каза, че са прегледани аргументите на Съвета от всички протоколи, дадена е и в общи линии и външната европейска практика. Доц. Пешева каза, че има по-различно мнение от това на нейните колеги по отношение на формата. Според нея дългия, така наречен по-пространен проект за становище е всъщност истинското становище на Съвета, защото в този пространен проект се съдържа подробна и много важна аргументация по основните тези по които СЕМ изразява несъгласие. Тя каза, че ще се въздържа да гласува този проект да бъде приложение, а кратката версия да бъде основното становище на СЕМ. Това според нея щяло да бъде грешка. По-добре щяло да бъде ако се даде дългата версия където има много подробна аргументация, има сравнително европейски добри практики по

всички важни въпроси които СЕМ е повдигал и оповестил. В този документ те били много подробни и ясно аргументирани. Според доц. Пешева Съветът щял да спечели ако представи като официална позиция, официално становище дългата версия, а като резюме към нея да се представи кратката версия.

Бойчо Кулински обърна внимание, че по принцип когато един проект на закон се представя към основния текст винаги има приложени мотиви и предложи г-жа Паланкова да каже дали може да се преработи текста в един – само разширения вариант и към него съвсем сбито в две страници, като мотиви да се оформи другия текст, като мотивация.

Мария Стефанова предложи да почнат разглеждането на пространния вариант и прочете текста:

1. СЕМ се ръководи при осъществяване на своята дейност съгласно чл. 20 ал. 2 от ЗРТ от интересите на обществото;
2. СЕМ осъществява своята дейност на принципите на независимост (чл. 20 ал.1 ЗРТ) и колегиалност (чл. 36, т. 1 от ЗРТ);
3. Промяната на технологията за разпространение на телевизията (от аналогова към цифрова) не отменя обществения интерес. Напротив той трябва да бъде отново обоснован;
4. СЕМ се ръководи при осъществяване на своята дейност съгласно чл. 20 ал. 2 от ЗРТ от интересите на обществото;
5. СЕМ осъществява своята дейност на принципите на независимост (чл. 20 ал.1 ЗРТ) и колегиалност (чл. 36, т. 1 от ЗРТ);
6. Промяната на технологията за разпространение на телевизията (от аналогова към цифрова) не отменя обществения интерес. Напротив той трябва да бъде отново обоснован;
7. Цифровизацията води до това, че пазарът все по-силно стимулира и определя развитието на медийната среда в сравнение с аналоговата ера, а това от своя страна намалява и ролята на политиката. Политиката и регулирането обаче не само могат, но и трябва да създадат условия, в които зрителят да има избор, а предприятията да могат да работят, т.е. достъпът до телевизионния пазар да бъде отворен както за зрители, така и за телевизионни оператори;

Мария Стефанова каза, че има някои забележки по изказа и попита във връзка със 7-ма точка какво се казва с израза: "...намалява ролята на политиката".

Евгения Паланкова обясни, че всички казвали, че това е един от аргументите за либерализиране на целия правен режим и че с навлизане на цифровизацията ще има много повече честоти. Регулирането трябва да бъде сведено до минимум и съответно функцията на това нещо ще бъде намаляване ролята на медийната политика и намаляване ролята на държавата, защото всяко едно регулиране всъщност е намеса на държавата в сектора.

Доц. д-р Маргарита Пешева уточни, че този рецитал е малко неясен и противоречив и всъщност г-жа Паланкова е искала да каже, че с навлизането на цифровизацията пазарът ще намали относителния дял на държавата в структурирането и развитието на медийната среда, защото намесването на политиката не е много удачно. Един независим специализиран орган, какъвто е СЕМ не бива да говори за политика, даже доц. Пешева предложи този рецитал да падне, ако и другите съветници са съгласни.

Евгения Паланкова уточни, че важната информация е във втората част, където се казва, че държавата е длъжна и то по условие на Конституцията да създаде условия както за зрителите, така и за телевизионните оператори равнопоставен достъп, а

въсщност създаването на тези условия е именно засилването на ролята на СЕМ в този смисъл.

Мария Стефанова уточни, че целта на това становище е не да изнася лекции, а да накара народните представители да вникнат в същността на предложенията, или по-точно - възраженията. Тя отбеляза, че няма нужда да се обяснява, че аналоговата ера и според не въобще думата ера не е подходяща. Г-жа Стефанова каза, че съветниците трябва да са много справедливи, защото г-жа Паланкова е направила този проект по подобие на европейските документи, което е много хубаво и е добре да се дава такъв пример на административно общуване, но трябва да се изчисти изказа.

Веселина Петрова предложи да отпадне 4-та точка от Проекта на Становището, ако това, че става дума за политика смущава съветниците въпреки, че според нея г-жа Паланкова е обяснила какво има предвид. По принцип държавата като изключителен собственик на радиочестотния спектър не може да не се намесва в разпределянето му. Дори и в етапа на цифрово разпространение.

Мария Стефанова обясни, че съветниците го разбират, но искат да се каже ясно. Процеса на цифровизация води до нови начини на достъп до различните цифрови услуги в условията на либерализация.

Доц. д-р Лилия Райчева предложи на колегите си да се обединят принципно дали са съгласни с една или друга идея и след това юристите на СЕМ заедно с г-жа Паланкова да го прегледат. Четвъртата точка може да бъде само за телевизионните оператори, а петата точка да бъде за зрителите.

Мария Стефанова уточни, че съветниците ще прочетат всичките абзаци и ще казват принципните си възражения. Според нея в до тук прочетения текст трябва да се поработи по изказа. Тя предложи това да стане заедно с г-жа Петрова и г-жа Станева, но г-жа Петрова и г-жа Станева казаха, че колегата им г-жа Паланкова ще си води бележки и според тях сама може да се справи с поправките на текста.

Доц. д-р Лилия Райчева отново припомни на колегите си да се изказват по същество, а не по редакцията и да казват приемат ли тази философия и този начин на аргументация. Според нея този текст трябвало да има по-скоро правен характер като форма, защото става дума за закон, а не за ПР. Доц. Райчева каза, че ще бъде добре някои от текстовете или термините да бъдат прецизирани като например – точка трета- не само за стопанска конкуренция, но и за публицистична конкуренция. Трябва да се преведе на български, да се вземе българската терминология. В българския език нямало “публицистична конкуренция” като термин и в медийния и в правния свят. Трябвало да види как да се напише на български.

Бойчо Кулински предложи съветниците да прегледат целия текст, да го приемат и по принцип да застанат зад този материал, или който има някакви резерви да ги каже по същество и по отделни основни тези. **Доц. д-р Райна Николова** предложи на колегите си да вникнат в смисъла на текста и да застанат зад тези идеи, защото според нея те са добри.

Мария Стефанова подкрепи доц. Николова и съветниците продължиха да се запознават с текста.

Доц. д-р Лилия Райчева каза, че на няколко места се споменава изречение: “публицистична конкуренция” и предложи да се промени.

Мария Стефанова обърна внимание на изречение: “редакционно съдържание” и въпреки уговорката обеща да нанесе своите поправки.

Доц. д-р Райна Николова обърна внимание, че медийната политика се състои от медийна регулация и медийна саморегулация и ако се говори за медийната политика

и регулацията трябва да се кажат и две думи за саморегулацията, на което доц. Пешева вметна, че още повече, че за това в директивата има специално място.

Доц. д-р Райна Николова предложи да се добави и медийната политика, регулация и само регулация в духа на директивата като се допълнят предложения за текстове, които се отнасят до медийната саморегулация, а именно текста за корегулацията, за да може да се направи мост между директивата и сегашното законодателство. Също така да се допълни по отношение на корегулацията изменение продиктувано от директивата, че е необходимо въвеждане на текстове за вкарване в цифровата ера на корегулацията. Сега в закона темата за саморегулацията е останала за редакционните статuti в областта на публицистиката и единствените които имат такива редакционни статuti са МВР и БНТ. Дори и радио веригите не предлагат правила свързани с редакционния статут за защита на публицистиката и на журналистите. Според доц. Николова това било едно от слабите места и затова нямало саморегулация у нас, защото в закона е казано, че можеш да създаваш редакционен статут, а не се казва “създава” редакционен статут и СЕМ да пита дали имаш такъв редакционен статут, за да могат да бъдат журналистите защитени.

Мария Стефанова обобщи, че ще се допълни “корегулацията” и по-нататък в текста по отношение засилените правомощия на председателя на СЕМ. Според нея конструктивно това трябва да остане на второ място, а преди това да се изнесат другите възражения.

Доц. д-р Маргарита Пешева обясни, че г-жа Паланкова е направила това с оглед на тематиката и предложи да се следва тематиката.

Мария Стефанова се съгласи и каза, че срещу този текст има принципни възражения, които е изразявала и на предишни заседания и затова няма да коментира.

Доц. д-р Лилия Райчева изказа мнението, че би могло да се предложи СЕМ да има заместник председател или изпълнителен секретар, на което доц. Пешева каза, че в стария закон е било така, а доц. Райчева предложи този секретар да бъде избран от състава на съвета и че според нея отговорностите на секретаря трябва да бъдат разписани от закона.

Веселина Петрова каза, че според нея при всички случаи председателят трябва да запази представителните си функции, а секретарят на НСРТ не е имал такива функции, само чисто оперативни и е ръководил дейността на административно техническите служби на НСРТ. Но тъй като изпълнителният секретар е фигура, която СЕМ е предвидил в правилника си, той има още по-ограничени правомощия. И макар секретарят в някои случаи да е подписвал и решения, това според нея е било неправилно.

Г-жа Петрова каза, че говори за времето когато е имало секретар по силата на закон. Биха могли да се предвидят някои макар и ограничени правомощия на секретаря като това да речем да замества председателя в негово отсъствие. Това било въпрос на воля на законодателя. Дори и да предложели съветниците подобно нещо, ако законодателят няма такова виждане, това нямало да се приеме. Г-жа Петрова смятала, че законодателят няма такава воля, защото толкова време се работило по един проект на изменение на закона за радио и телевизия, който в крайна сметка така и не видял бял свят. Сигнал е до някъде, може би до МС, но след това МС предложил съвсем друг проект за изменение и допълнение на ЗРТ, което означавало, че или волята на законодателя е друга, или просто не са съобразили със становището на съветниците от СЕМ.

Мария Стефанова благодари на г-жа Петрова за откровеността ѝ, но отбеляза, че това по никакъв начин не трябва да обезсмисля усилията на съветниците в сегашното

становище. При всички случаи те трябвало да си кажат предложенията и препоръките.

Веселина Петрова уточни, че казва нещата както ги мисли и не омаловажава становището на колежата Паланкова, което е много добре направено и точно по тази причина се е възпротивила когато г-жа Стефанова ѝ е предложила да участва в редакцията му.

Мария Стефанова уточни, че всъщност г-жа Петрова в голяма степен смята, че това е авторство и не бива да се намесват в него, на което г-жа Петрова отговори, че не само е авторски труд, но е и много сериозен, но г-жа Стефанова каза, че все пак това е становище на Съвета и трябва да бъде взето с обща воля, на което г-жа Петрова отговори, че не се притеснява да изразява своето мнение, което е, че волята на законодателя явно е нещо различно от това, което съветниците изразяват чрез становището си.

Доц. д-р Райна Николова припомни, че волята на законодателя през 2001 година е била друга и сега очевидно потвърждавал тази воля.

Бойчо Кулински предложи да не провокират чувствата на законодателя

и да говорят за зам.председател и за секретар след като искат да остане досегашната формулировка в закона. Струвало му се малко нетактично и несериозно да вклиняват друг вариант за зам.председател или секретар. Той и преди се е изказвал да има изпълнителен секретар или изпълнителен директор, който може да е и външен човек избран с конкурс, който да води цялостната административно оперативна дейност на съвета и да бъде на разположение и с информация и със съвети на деветимата члена. Според г-н Кулински, ако това се приеме Съвета би могъл да го формулира в своя си правилник или в решение. Не трябвало да се залага в закон, защото е по преценка на съвета. Утре Съветът можел да реши, че няма необходимост от такъв човек, а може да реши, че е необходимо такъв човек да поеме отговорностите по административния ред, но това можело да се реши в правилника.

Доц. д-р Маргарита Пешева каза, че практиките в СЕМ са доказали ясно, че когато в поднормативен акт какъвто е устройствения правилник на Съвета се възстановява негласно фигурата на изпълнителния секретар, този опит не е успешен и през изминалите години реално тази фигура е с ограничени правомощия. На практика рядко ѝ се е давало възможност да работи ефективно и затова се е стигнало до негласно отказване на Съвета от тази фигура. Доц. Пешева каза, че според нея Съвета не е готов на този етап да предлага такава промяна. Дори и да я предложели тя смятала, че няма да бъдат послушани, а трябвало да поправят устройствения си правилник и да премахнат, или да дадат реални правомощия на тази фигура. Доц. Пешева каза по предлагания текст, че има някои неща които са силни, но изразявали принципната позиция на Съвета. По повод на засилване на правомощията на председателя, които според нея проблематизират и минират колегиалния принцип, тя каза че е застрашено колегиалното начало в съвета. При всички случаи председателят се ротира и ротационният принцип е изведен в една година от председателя и следователно опазването на колегиалното начало е собствена грижа на членовете на СЕМ.

Мария Стефанова каза, че е съгласна и за да бъде по-конкретна например в точка втора е описано едноличното пълномощие на председателя да информира обществеността за дейността на СЕМ. Според нея и сега това се прави от години. Обсъждали са каква позиция ще се представи на медиите, така че тя не смятала, че това по някакъв начин застрашава колегиалното начало.

Бойчо Кулински каза, че след като законодателят е направил това предложение за увеличаване правата на председателя контрааргументите на това предложение са формулирани малко по-разширено, но точно и съветниците не трябвало да ги променят.

Мария Стефанова каза, че по отношение ролята и пълномощията на СЕМ по време на аналогово - цифровия преход първата част трябва да бъде изведена отпред, за да се припомни, че СЕМ според чл. 58 ал. 3 от Устройствения правилник на МС е дал становище по друг законопроект и това да се изведе преди всичките други съображения, защото така трябва за всяка точка да се казва. Г-жа Стефанова отбеляза, че също често е позоваването на декларацията на Съвета. Трябвало да се каже веднъж в началото, че СЕМ е дал друго становище по друг законопроект и е излязъл с декларация по този ЗИД на ЗРТ. И тук да се опишат мотивите за несъгласието на Съвета с новата редакция не само с новата редакция а с предложението ЗИД на ЗРТ.

Евгения Паланкова каза, че тъй като се има предвид новата редакция на параграф 2 а което е съвсем различно от предишната редакция на 2 а и затова е казано, но то като се изнесе отпред ще отпадне.

Доц. д-р Маргарита Пешева отбеляза, че глобите, които СЕМ налага са ниски и изрази мнението, че законодателят и МК са ограничили приложното поле само до проблемите отнасящи се до цифровизацията и според нея нямало да допуснат някакви други поправки в медийния закон.

Бойчо Кулински предложи да се заложи текст без да се определят тарифи, а само да се каже, че глобата е основният лост за въздействие на СЕМ върху операторите, които не спазват закона.

Мария Стефанова отбеляза, че би било добре всичките чуждици да са преведени на български език и даде за пример израза “суич оф” – “изключвам” и предложи да се напише: аналогово изключване и в скоби “суич оф”. Също така предложи израза: “в хода на аналогово цифровия преход” да стане: “в прехода към цифрово разпространение”.

Евгения Паланкова каза, че ще коригира тези неща, но по принцип това била терминология, която все още в България няма толкова литература свързана с цифровата телевизия, но тя била изчела доста книги свързани с нея и това е терминология която се е наложила. Според г-жа Паланкова вместо ние да вървим към тази терминология т.с. да уеднаквяваме с другите държави членки нашата терминология, ние се опитваме да се връщаме назад и да си въвеждаме т.с. да не приемаме тези нови неща.

Г-жа Паланкова каза, че в немското законодателство вземали английските термини и не ги замествали с немски термини и така всички знаели, че говорят за едно и също нещо.

Мария Стефанова каза, че това сигурно е така, но СЕМ, който е призван да съблюдава и да спазва чистотата на българския, компромиса, който може да допусне е да се изписват тези изрази и термини на български език и да бъде преведено в скоби. Г-жа **Стефанова** каза, че си давала сметка, че чуждиците навлизат така или иначе, но припомни на колегите си, че все пак са се преборили да не се казва “дегитализация”, а “цифровизация”.

Мария Стефанова продължи да чете текста - по отношение на правилата, които регламентират вертикалните и хоризонтални концентрации на монополни положения и с мотивите за несъгласие.

По отношение правилата, регламентиращи вертикалните и хоризонтални концентрации и монополни положения:

Новият законопроект чрез сливането на фигурата на оператор на мултиплекс с фигурата на оператор на инфраструктурата и създавайки монополно положение за това предприятие, което съчетава двете функции, както стана и по-горе видно, нарушава европейско-правни далекосъобщителни и конкурентни изисквания. Отговорността за тяхното нарушаване, доколкото е засегната инфраструктурата или свободната конкуренция, следва да се носи от компетентните в тези сектори органи (КРС и КЗК). За съжаление обаче подобни изкривявания имат негативен ефект и върху публицистичната конкуренция, поради което *Съветът* не може да остане безразличен към тях.

Мотивите за несъгласието на Съвета са следните:

1. Новият законопроект не отчита особеностите на цифрово разпространяваната телевизия. При цифрово разпространяваната телевизия телевизионното съдържание трябва на първо място да бъде цифровизирано, т.е. да бъде превърнато в един двоен код от нули и единици, доколкото то не е вече цифрово произведено. В днешно време постепенно се цифровизират всички стадии на студийната обработка. След цифровизиране на съдържанието е необходимо сигнала да бъде компресиран и телевизионните програми да бъдат обединени в единен контейнер от данни (мултиплекс). Този технически процес се обозначава с понятието мултиплициране. Мултиплицирането се извършва в т.нар. Play-Out-Center от оператора на мултиплекса. Този мултиплекс се разпространява по-нататък като една аналогова програма чрез съответната инфраструктура (кабелна мрежа, сателит или ефир) до зрителя. Тъй като всякакви разпространявани съдържания могат да бъдат двойно кодирани, т.е. цифровизирани, при мултиплицирането телевизионните и радио програми се обогатяват с допълнителни услуги. В случай че се касае за разпространението на телевизия под формата на т.нар. Pay-TV, т.е. платена телевизия, в Play-Out-Center телевизионният сигнал се кодира, за да може след това само оправомощени лица да имат достъп до тях. За да бъде възможно ориентирането в обогатеното вследствие на цифровизацията програмно съдържание, е необходима навигационна система. Навигаторът ще се появява на първо място при включване на телевизионния приемник. Този вид се обозначава с понятието базов навигатор, тъй като чрез него се опосредява достъпът до всички приемани чрез приставката програми и услуги. Като следващо стъпало в ориентиращата зрителя система се изработват обвързаните с програмата навигатори, т. нар. електронни програмни гидове (EPG), които чрез търсачки свързват помежду им различните предложения. Навигаторите представляват една задължителна ориентираща помощ за зрителя, без която използването на цифрова телевизия е немислимо. От друга страна те лесно могат да бъдат използвани за злоупотреба чрез обвързване на зрителя, като съвсем целенасочено го водят към определени програмни предложения и други услуги. Представената верига на създаване на цифровата телевизия показва, че за нейното разпространение е неизбежно предоставянето на допълнителни услуги, непознати на аналоговата телевизия. Тези допълнителни услуги представляват стеснения по пътя на преминаване на телевизионното съдържание към зрителя, поради което и в законодателствата на повечето държави-членки има специфични законови правила, които ги регламентират. Новият законопроект не само че не съдържа и дума за тези услуги, но и пренебрегва така важната за цифровото разпространение фигура на оператор на мултиплекс. Принципно тези различни услуги могат да бъдат предоставяни и от други лица, различни от оператора на мултиплекс, затова и повечето законодателства предвиждат регистрационен режим за всички оператори,

предлагачи технически или административни услуги по цифровото разпространение пред органа по съдържанието.

2. Новият законопроект не държи сметка за опасностите пред свободното слово, които крие цифровото разпространение, и даже ги задълбочава.

Първият кръг опасности за свободния достъп към цифрова телевизия е свързан с т. нар. „Gatekeeper“- проблематика, която се изразява в следното: този, който владее трите най-важни нива от веригата на създаване на цифрова телевизия – мултиплициране, навигационни системи, системи за условен достъп, той може да се превърне в Gatekeeper и така да решава, кои съдържания и при какви условия могат да преминат до зрителя. Подобни хипотези могат да застрашат не само икономическата, но и публицистичната конкуренция, тъй като съответният оператор по този начин придобива влияние върху формирането на общественото мнение и застрашава плурализма. Пред законодателя стои следователно предизвикателството, да задължи тези „Gatekeepers“ да предоставят един отворен и справедлив достъп, както за телевизионни оператори, така и за зрители. Един оператор на мултиплекс може да злоупотреби с ключовата си позиция в няколко направления – да откаже да сключи договор с телевизионен оператор, да обвърже договор с други предложения, като го задължи да приеме от него освен мултиплицирането и другите услуги, и не на последно място да дискриминира отделните телевизионни оператори. Така например типичен пример за възможност за дискриминация е при предоставянето на т.нар. битови честоти на отделните програми. Един телевизионен канал разполага с определен капацитет за разпространение. При мултиплицирането този капацитет се разпределя чрез предоставянето на битови честоти. От това каква част от тях е дадена на телевизионния оператор зависи качеството на разпространение, както и броя на разпространяваните в един мултиплекс услуги. Поради това може и с предоставянето на по-малко битови честоти да бъде ощетен даден програмен оператор. Това показва и че една на практика чисто техническа услуга, като мултиплицирането, може да е релевантна и по отношение на съдържанието. Очевидно ролята, която има операторът на мултиплекс е прекалено значима, за да бъде съчетана и с властта върху инфраструктурата. Законодателствата на другите държави се стремят да регулират свободното сливане на тези оператори по веригата на създаване и разпространение на цифровата телевизия и да го ограничат, а в България точно обратното – те се сливат чрез законово правило, като законът не отграничава оператора на мултиплекса от оператора на инфраструктурата. Това което в другите държави се сочи като вторият най-голям риск, който крие цифровата телевизия, а именно повишената опасност от концентрации, у нас не се възприема като риск, а се създава абсурдната ситуация, концентрациите да възникват по силата на закон.

Извод и предложение на Съвета:

Опасностите за свободното формиране на общественото мнение, които аналогово-цифровия-преход води след себе си, могат да бъдат синтезирани в едно изречение: Който разполага с техниката, може да определи, кои съдържания да достигнат до зрителя и кои не. Така едни чисто технически услуги по веригата на създаване на цифровата телевизия се проявяват и като услуги, предлагачи съдържание. Успоредно с горепосоченото мултиплициране, което чрез управлението на битови честоти може да бъде релевантно и за съдържанието и дори да го дискриминира, и електронните програмни гидове имат двояко значение: от една страна те предоставят информация на потребителите, а от друга страна служат като техническа услуга за превключване между програми и услуги. Новият законопроект не съдържа никаква регламентация на тези услуги, иманентно свързани с цифровото разпространение. Очевидно не разграничава и новите фигури по разпространението на телевизионното съдържание и създава вертикални концентрации. Създава условия за злоупотреба с господстващо положение на хоризонтално и вертикално ниво и не отчита европейско-

правните предписания в тази насока. Предвид на всичко това той очевидно не зачита обществения интерес и не създава условия за създаването на плуралистична медийна среда. *СЕМ* е органът, който по силата на чл. 20 ал. 2 следва да следи за съблюдаване интересите на обществото, като защитава свободата и плурализма на словото. Поради което и той е този, който следва да препоръча законопроектът да бъде съобразен с новите особености на цифровото разпространение. Това означава законопроектът да включи правила, които да регламентират новите услуги и новите оператори, да създаде условия за разгръщането на конкуренция между тях, защото единствено при наличието на стопанска конкуренция, би могла да се разгърне и публицистична такава.

На фона на законодателно регламентирани концентрации на стопанска дейност и монополни положения от новия ЗИД на ЗРТ безсмислени изглеждат всички онези ограничения в неговите Преходни и Заключителни разпоредби, като например § 29 ал.1 (предприятието, управляващо националните мултиплекси да не е едно и също на Първи и Втори етап), § 31 ал. 2 (предприятията, създаващи програми, разпространявани чрез национални мултиплекси по силата на задължение, произтичащо от закона, да не разпространяват програми чрез регионални мрежи) и т.н. Не е ясна целта, която преследват такива правила, след като конкуренцията вече е опорочена, т.е. липсва общественият интерес за въвеждане на подобни правила. Така единствената им роля е да дискриминират едни оператори от други, например в случая на § 31 ал. 2, където открито телевизионните програми, разпространявани по силата на задължение, произтичащо от закона, се поставят в по-неизгодно положение от телевизионните програми, които се разпространяват по силата на доброволна уговорка между оператора на мултиплекс и телевизионния оператор. Нали тези които се разпространяват по силата на закона имат засилени обществени функции. Защо тогава те трябва да са в по-неизгодно положение от тези, които се разпространяват въз основа на търговската преценка на оператора на мултиплекс. Тази и други подобни недомислици поставят наистина под въпрос конституционносъобразността и целесъобразността на предвидените разпоредби. Ето защо *СЕМ* препоръчва на законотворецът да преосмисли тяхното съдържание. Така ако той създаде условия за разгръщане на свободна конкуренция чрез разграничаване на фигурите на мултиплекс-оператор и оператор на мрежа и премахне въведените с проекта монополни положения, от Преходните и заключителни разпоредби могат да отпаднат всички онези правила, които се опитват изкуствено да създадат конкуренция, без да е ясно дали в бъдеще те ще се окажат целесъобразни.

Разграничаването на двете фигури позволява да се отчетат по-добре и интересите на обществения оператор, БНТ, като му позволява да бъде оператор на мултиплекс, без да е необходимо да изгражда мрежа за разпространение.

Евгения Паланкова каза, че в Германия не са много подробно регламентирани всичките тези дейности, защото на практика те са тези, които крият най-много опасности като се реши проблема с лицензирането или регистрацията. Много подробна била тяхната аргументация дори и под формата на корегулация и съответните медийни станции са приели подзаконови актове и в съответствие са съгласувани с телевизионните оператори за тези услуги. Г-жа Паланкова каза, че е можела да пише много защото точно това е темата на докторската ѝ работа, но не си е позволила, защото това вече е една нова тема и тя се надявала със следващото изменение на ЗРТ през май месец да може да се регламентират по-подробно тези

услуги. Примерно във Франция пък законодателят считал, че този който е оператор на Мултиплекса той ще предлага и останалите съпътстващи услуги като навигация и т. н. и затова предвижда само по отношение на този оператор задължения за регистрация пред съответния медиен орган. Г-жа Паланкова каза, че не си е позволила много да пише и заради изказването на г-н Рендов от КРС на последната парламентарна комисия, който е казал, че действително веригата на създаването на цифровата телевизия може много да се раздоби и за всичките тези услуги да се предвидят такива регистрационни процедури. Те били спрели до някъде, защото очевидно не достатъчно е това някъде след като не са открили примерно друга основна фигура като оператора на Мултиплекс. Затова тя предложи ако съветниците желаят да добави още нещо. Г-жа Паланкова каза, че не знае кой съветва г-жа Пръмова по тези въпроси, но ако държавата субсидира един държавен мултиплекс това нарушавало директно правилата за държавната помощ на ЕС тъй като дискриминира кабелните и сателитните оператори, частните оператори и ще се създаде конфликт. Германия вече са осъдена няколко пъти заради финансовите помощи, които дава в цифровизацията. Тя не си е и позволявала да субсидира обществената телевизия, а само ѝ е дала по тази форма да бъде оператор на мултиплекс, но та да си изгражда мрежата чрез таксите които събира. Част от тези такси са отишли за цифровия преход и заради това темата е много чувствителна. **Евгения Паланкова** каза, че оператор на мултиплекс е този, който изгражда този център за мултиплициране, а другото е мрежата. Това са две фигури и чрез това разделяне всъщност имало по-големи гаранции за защита на обществения интерес. Г-жа Паланкова каза, че не вярвала, че ще са много предприятия, които ще изградят мрежата. Навсякъде по света било така и във Франция и във всички държави по света едно е предприятието, което изгражда мрежата. На практика ще се получило това, което законът казва със законов текст на ниво мултиплициране ще има възможност да се разрази конкуренцията с това, че е една нова дейност, която изисква много финанси. Тези, които могат да кандидатстват за това нещо нямало да са много и тук евентуално можело да се помисли дали БНТ има финансовия ресурс да извършва точно това нещо да го управлява и да извършва тези допълнителни услуги. От друга страна това давало тази гаранция, че само едно лице ако кажело, че няма да го прави, нямало как да стане защото едно друго лице вече ще е получило лицензията за изграждане на мрежата.

Доц. д-р Маргарита Пешева предложи да се каже нещо за санкциите, защото предвидените санкции в ЗРТ са крайно нереални и не съответстват на голямата промяна. Според нея трябвало само да се обърне внимание на законодателя, че вече санкциите заложи в ЗРТ са нереално ниски и неефективни.

Мария Стефанова предложи на колегите си да обърнат внимание на текстовете по § 9 а и ако имат възражения по същество ги изкажат. Тя специално нямала възражение само по повод думата “дискриминиране” предложи да се замени с “неравнопоставяне”.

Г-жа Стефанова благодари на г-жа Паланкова и уточни, че до вторник и дори още в понеделник трябва да се предаде поправения и допълнен текст, за да могат съветниците във вторник на следващото заседание да го приемат.

СЕМ обсъди предложението за Проекта на Становище на Съвета по ЗИД на ЗРТ.

Втора точка

Доц. д-р Райна Николова уведоми колегите си, че г-жа Йоргова е в процес на изготвяне на съдържанието на бюлетина. Тъй като са възприели, че той ще е в по-

голям обем, срещали трудности, защото материалите за съдебната практика се представяли в два вида - едната е съдебна практика, която се взима като решения от сайта на ВАС където всичко е в електронен носител и г-жа Йоргова прехвърля решенията. По отношение на районните и окръжните съдилища и градски съд в София, решенията които са много съществени защото показват каква е практиката по прилагането на закона по отношение на мониторинга на програмите и всъщност е по - съществената дейност на СЕМ не се качват на сайт. Тези актове юристите на СЕМ ги имат и ги предоставят на хартиен носител на г-жа Йоргова. Материалите са доста като обем, но не бивало това да е пречка да бъдат включени в бюлетина-Проблемът идвал от там, че не могат да се сканират, защото текста нямало да може да се чете и затова текстовете трябвало да се препишат. Мария Стефанова каза, че щом трябва това ще се направи с външен изпълнител. Доц. Николова информира колегите си за още някои намерения и въпроси свързани с издаването на бюлетина.

Доц. д-р Райна Николова каза, че ще се публикува информация включително и наказателни постановления, които не са издадени и ще се обясни, че актовете са паднали и ще има резолюция, че и това е работа свършена от мониторинга, но поради маловажност на случая наказателното постановление не е било издадено, а това е положен труд и усилия на мониторинга.

ТОЧКА РАЗНИ

Мария Стефанова припомни на колегите си, че на 16 октомври е трябвало да имат среща със Съвета на националните електронни медии от 11 часа. Тя от вчера разговаряла с председателя г-н Радосвет Радев и с други членове на този съвет, но те не можели да дойдат утре, защото нямало да са в пълен състав и помолили срещата да се отложи за 5 ноември /сряда/ когато всички членове на съвета ще бъдат в София.

СЕМ реши да проведе срещата със Съюза на българските националниелектронни медии на 5 ноември /сряда/ 2008 г.

Мария Стефанова каза, че срещата с УС и Генералния директор на БНР се е отложила и съветниците ще решат кога да се състои следващия път, когато имат повече информация.

Мария Стефанова информира колегите си, че вече има в СЕМ назначен стажант одитор и г-жа Янева е настояла да бъде представен на съветниците.

Г-жа Жана Витанова представи на съветниците новоназначения стажант-одитор.

Мария Стефанова посрещна г-н Златков и изрази задоволството си, че най-после Съвета има такъв експерт, пък и съветниците са оценили необходимостта от такава длъжност и се радвала, че на г-н Златков му предстояло да положи изпит за одитор догодина и имало шанс СЕМ да се сдобие с постоянен одитор вътрешно финансов контрол. Та прикани г-н Златков да се представи на съветниците.

Красимир Златков каза, че има около 19 години трудов стаж от които шест години е бил в системата на финансовия контрол. Работил е също така в банка, бил е началник отдел снабдяване и счетоводител. Ползва английски език и има добра компютърна грамотност. Женен е с едно дете. Като одитор за вътрешен контрол осъществява два вида функции - едната е извършване на одити и другата е консултативна. Г-н Златков каза че ще бъде на разположение за консултации. В процеса на неговата работа той ще съставя докладни записки и доклади. Той ще си планира самата дейност но може, допуска се някои въпроси които са от особено значение или някой от съветниците ги счита че са от особена важност може да се направи и да се проведе да определена дейност по въпроси на дейността на СЕМ.

Мария Стефанова изказа мнението, че неговата работа ще облекчи и по някакъв начин работата на тези контролори, които идват от Сметната палата защото предварително ще е направил одит.

Красимир Златков обясни, че дори и Сметната палата да дойде и след време се допуска да се направи одит от външни одитори. Но не трябвало да се допуска дублиране на одитната дейност. Той ще извършва определени одити, които по преценка решава кои да бъдат и ще прави доклади които ще се обсъждат.

Доц. д-р Маргарита Пешева попита дали тези доклади ще бъдат приемани от Съвета или от Сметната палата.

Красимир Златков отговори, че това се решавало с ръководителя и такова е изискването съгласно закона – одитора и ръководителя се събират и одитора казвам кои въпроси да бъдат разгледани. Съгласно закона имало точно определени одита, които трябва да се извършат за годината и това било за текущата година. Освен това съществувало и стратегическо планиране за три години.

Красимир Златков каза, че методологически е подчинен на МФ на Дирекция “Финансово управление и контрол” и от там им спускат много неща по нормативните документи, указания, закони, доклади. Упътват ги, но понеже си изпълнява длъжността на територията на СЕМ затова е подчинен директно на председателя на СЕМ. Когато дойдат представители на Сметната палата те се водят външни одитори и извършват външен одит. Те заверяват бюджета, а на следващата година през една година правят пълна проверка. По тяхна преценка вече в процеса на изпълнение на проверката на контрола те може ако решат да изискват от негови одитни доклади. Г-н Златков каза, че одитите са шест вида – одит на изпълнението финансов одит, одит на системите и преглед на състоянието например на съответствието – отпусната е точно определена субсидия на нещо и трябва точно да се извърши проверка и да се види от дали тези средства са целесъобразно разходвани ако не защото има един такъв момент когато да кажем може и когато е отпусната тази сума средствата трябва да се разходват целесъобразно ако не те трябва да се върнат в определен срок и тук вече се търси отговорност. Може да се направи одит за човешки ресурси за субсидии в счетоводството, за заплатите дали навременно се изплащат и дали удържките са правилни. По отношение на одитната дейност г-н Златков каза, че се отчита лично на министъра така е по закон, защото той следи за системите за функционалните за финансово управление одитната дейност. Той бил длъжен да изготви доклад и в този доклад да посочи точно какви одити е извършил, какви констатации е направил, какви изводи и всеки един доклад или докладна записка в зависимост от това в каква форма ще бъде завършва с препоръки. След това се прави план за действие и този план за действие трябва да се изисква от ръководителя на организацията в определени срокове и да се изисква тези препоръки да се осъществят. Това се правело във връзка с допуснати слабости, нарушения на организацията и тези неща също залягали в доклада – изводи, препоръки, самия план за действие дали са изпълнени тези препоръки и вече там решават. Това хармонизиращо звено в МФ е за цяла България.

Мария Стефанова предложи съветниците да разгледат писмото за което вчера са говорили и г-жа Петрова е направила проект.

Веселина Петрова каза, че съгласно чл. 1 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към ДС и РС на БНА чл. 1 ал. 1 казва следното : този закон урежда реда за достъп разкриване и ползване и съхраняване на документите да ДР и на РС на БНА включително и на

техните предшественици и правоприменители за периода от 9.09.1944 г. до 16 юли 1991 г. Ал. 2 казва: Обявяването на принадлежност на български граждани заемщи публични длъжности или извършващи публични дейности към органите по ал. 1 се извършват по условията и реда на този закон. Г-жа Петрова каза, че няма да чете следващите алинеи, тъй като това са органите по чл.1. Тя обаче каза от къде всъщност и защо тя така предлага и е предложила и вчера да се изготви такова писмо. Допълнителната разпоредба закона който сега цитира в т. 2 се казвало щатни служители са български граждани осъществявали държавна служба в органите по чл. 1 от ниво оперативен работник до следовател и дознател включително, точка 3 – нещатни служители са български граждани привлечени да изпълняват задачи и поръчения свързани с дейността на органите по чл. 1 т. 4. Секретни сътрудници са български граждани оказвали негласна помощ на органите по чл. 1 в качеството на резиденти, агенти, съдържатели на явочни квартири, съдържатели на секретни конспиративни квартири, осведомители, доверени лица и информатори. И поради тези легални дефиниции, които са дадени в този закон тя разбирала, че щати и нещатни служители са тези, които са работили по принцип в тези органи по чл. 1 където са включени и разузнавателните служби към Българската армия. От друга страна е посочила, че ЗРТ в чл. 26 т. 3 казва, че не могат да бъдат членове на СЕМ

лица, които са били щатни и нещатни сътрудници на бившата ДС и затова предлагала тази редакция да се попита комисията дали разузнавателното управление РУМНО е било част от структурите на бившата ДС с оглед именно тези легални дефиниции за щатни и нещатни служители, секретни сътрудници, за да може Съвета да реши как ще прилага чл. 26 т. 3.

Доц. д-р Маргарита Пешева каза, че към първия въпрос който е формулирала г-жа Петрова все пак трябвало да се цитира чл. 1 от техния закон, където двете служби се съюзяват със съюза “и”. Според доц. Пешева би трябвало да се обърне внимание на Комисията, че самото заглавие на Закона отделя ДС и Разузнавателните служби на БНА. Затова всъщност е мотива да ги питат защото самият закон ги отделя в чл. 1 . В смисъл той ги събира като отделни субстанции, като отделни величини.

Бойчо Кулински каза, че за него е ясно и е убеден, че РУМНО не е в ДС, но щом колегите му искали да имат черно на бяло, той щял да се съгласи.

Веселина Петрова каза, че в чл. 23 т. 3 се казва буквално: “Не могат да бъдат членове на СЕМ лица които са: били щатни и нещатни сътрудници на бившата ДС. От тази гледна точка за СЕМ е важно да изясни защото пак повтарям г-н Костадинов каза в СЕМ има там двама ли трима ли колко които трябва да бъдат освободени. Възможно е да не е прочел той този текст от закона. Но за съвета е много важно да изясни този въпрос. Единият ако е бил нещатен сътрудник към ДС, другият е бил щатен сътрудник но към РУМНО. Това РУМНО част ле е от ДС за да може съвета да прецени дали този друг член на съвета трябва да бъде попада в хипотезата на чл. 23 т. 3 т.с. дали има за другия член на лице пречки да бъде член на СЕМ.

СЕМ обсъди текста на писмо до г-н Евтим Костадинов председател на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската армия.

Мария Стефанова уточни, че следващия вторник когато Съвета е в пълен състав ще разгледат писмото отново и ще го изпратят.

Материали приложени към протокола:

1. Дневнен ред
2. Проект на становище на СЕМ по ЗИД на ЗРТ /кратък вариант/
3. Проект на становище СЕМ по ЗИД на ЗРТ /разширен вариант/
4. Проект на писмо до г-н Костадин Евтимов

ЧЛЕНОВЕ НА СЕМ

Бойчо Кулински		Лилия Райчева	
Людмил Стайков	отсъства	Маргарита Пешева	
Мая Вапцарова	отсъства	Милен Вълков	отсъства
Райна Николова Мария Стефанова и.д. Председател на СЕМ		Стефан Димитров	отсъства